

Napoleon Bonaparte (1769 - 1821)

A fost imparatul Frantei, a consolidat si a initializat multe reforme ale Revolutiei Franceze. Unul dintre cei mai buni conducatori militari ai tuturor timpurilor, a cucerit o mare parte din teritoriul Europei si s-a ocupat de modernizarea natiunii pe care o conducea.

El s-a nascut pe 15 august 1769 la Ajaccio in Corsica, primind numele de Napoleone care in franceza a devenit

Napoleon Bonaparte. A fost al doilea din cei opt copii ai lui Carlo (Charles) Buonaparte si al Letiziei Ramolino Buonaparte.

Nici un membru al familiei Buonaparte nu a fost niciodata soldat profesionist. Tatal sau, Carlo, a fost un avocat care a luptat pentru independenta Corsicii, dar dupa ce Franta a ocupat insula in 1768, el a servit drept judecator si a intrat in aristocratia Franceza drept conte.

Sub influenta familiei sale, Napoleon a fost educat pe cheltuiala regelui Louis al XVI- lea la Brienne si la Scoala Militara din Paris. El a terminat scoala in 1785, iar la 16 ani s-a alaturat artileriei ca locotenent II.

Dupa ce revolutia a inceput, a devenit locotenent colonel (1791) in Garda Nationala Corsicana. In 1793, Corsica declara independenta si Bonaparte, un patriot francez si un Republican, se alatura Frantei impreuna cu familia sa. I s-a dat gradul de capitan intr-o armata care se lupta cu Toulonul, o baza navala, care ajutata de flota Britanica, era in razboi cu Republica. Inlocuind un general de artilerie ranit, el si-a asezat tunurile in asa fel incat flota Britanica a fost invinsa si Toulonul a cazut. Ca rezultat Bonaparte a fost promovat general de brigada la varsta de 24 de ani.

In 1795 el a salvat guvernul revolutionar prin dispersarea insurgentilor din Paris.

In 1796 s-a insurat cu Josephine de Beauharnais, vaduva unui aristocrat ghilotinat in Revolutie si mama a doi copii.

Primele campanii

In 1796, Bonaparte a fost promovat comandant al armatei franceze in Italia. S-a luptat cu patru generali Austrieci succesiv, fiecare cu un numar superior de soldati si a fortat Austria si aliatii sai sa faca pace.

Tratatul de la Campo Formio a stabilit ca Franta sa pastreze cele mai multe din cuceririle sale. In nordul Italiei a fondat Republica Cisalpina (cunoscuta mai tarziu ca Regatul Italiei) si si-a intarit pozitia in Franta, trimitand comorii in valoare de milioane de franci, guvernului.

In 1798 pentru a riposta comertului Britanic cu estul, a condus o expeditie in Egipt prin Turcia, pe care l-a si cucerit. Cu toate acestea flota lui a fost distrusa de amiralul englez Horatio Nelson. Bonaparte a reformat guvernul si legile Egiptene, abolind sclavia si feudalismul si garantand drepturile de baza.

Cercetatorii francezi pe care i-a adus cu el au inceput studiul stiintific al istoriei antice Egiptene. In 1799 n-a reusit sa captureze Siria dar a castigat o victorie zdrobitoare asupra Turciei la Abu Qir.

Dar Franta se afla in fata unei noi coalitii : Austria, Rusia si Anglia.

Guvernarea Napoleoniana in Franta

Bonaparte, nefiind un suflet modest, s-a decis sa-si paraseasca armata sa si sa se reantearca cu bine in Franta. In Paris s-a alaturat conspiratiei impotriva guvernului. In lovitura de stat din 9-10 noiembrie 1799, impreuna cu colegii sai au preluat puterea si au stabilit un nou regim, Consulatul. Bonaparte, primul consul, avea aproape puteri dictatoriale. Constitutia a fost refacuta, in 1802 facandu-l pe Napoleon consul pe viata iar in 1804 facandu-l imparat. In 1800 si-a asigurat puterea traversand Alpii si invingandu-i pe austrieci la Marenga. Dupa aceea el a negociat o pace generala Europeana, pace ce a stabilit raul Rin ca granita de est a Frantei.

In Franta administratia a fost reorganizata, sistemul de justitie a fost simplificat si toate scolile au fost puse sub control centralizat. Legea Franceza a fost standardizata sub forma Codului Napoleonian sau codul civil si inca alte sase coduri.

Acestea garantau drepturile de libertate castigate in Revolutie, incluzand egalitatea in fata legii si libertatea religiei.

Razboaiele de cucerire

In aprilie 1803 Britania, provocata de purtarea lui Napoleon a declarat razboi Frantei pe mare. Doi ani mai tarziu Rusia si Austria s-au alaturat Britaniei intr-o noua coalitie. Napoleon a abandonat planurile de invadare a Angliei si a intors armele impotriva coalitiei Austro-Ruse, invingandu-i in batalia de la Austerlitz pe 2 decembrie 1805. In 1806 a preluat regatul Neapole si l-a facut pe fratele sau mai mare

Joseph rege, a transformat Republica Germana int-un regat al Olandei, pentru fratele sau Louis si a stabilit Confederatia Rinului al carui protector a fost.

Napoleon a distrus armata Prusiei la Jena si Auerstadt (1806) si armata Rusa la Friedland. La Tilist (iulie 1807), Napoleon a facut o alianta cu tarul Alexandru I si a redus marimea Prusiei. De asemenea el a adaugat noi state imperiului : regatul Westphalia sub stapanirea fratelui sau Jerom, ducatul Warson si altele.

Intre timp, a stabilit Sistemul Continental, o blocada impusa de Franta impotriva marfurilor Britaniei, desemnata sa distruga ceea ce el numea *natiunea vanzatorilor* .

In 1807 Napoleon a anexat Portugalia. In 1808 l-a facut pe fratele sau Joseph rege al Spaniei si i-a facut cadou cumnatului sau Joachim Murat regatul Neapolelui. Sosirea lui Joseph in Spania a dat nastere unei rebeliuni cunoscuta sub numele de Razboiul Peninsular. Napoleon a aparut in scurt timp si a obtinut victorii, dar dupa plecarea sa, lupta a continuat inca cinci ani, englezii ajutand Spania cu arme si luptatori. Razboiul Peninsular a costat Franta 300.000 de victime si sume imense de bani, si a contribuit la slabirea imperiului.

In 1809 Napoleon i-a invins pe austrieci din nou la Wagram, anexand Provinciile Illyriane (acum parti ale Sloveniei, Croatiei, Bosniei, Hertegovinei, Serbiei si Muntenegrului), si a abolit Statele Papale.

De asemenea a divortat de Josephine si in 1810 s-a insurat cu arhiducesa de Habsburg, Marie Luise, fata imparatului austriac. Prin aceasta legatura intre dinastia sa si cea mai veche casa conducatoare din Europa a sperat ca fiul sau care s-a nascut in 1811, sa fie mai usor acceptat.

In 1810 imperiul a atins cea mai mare expansiune prin anexarea Brmenului, Lubeckului si a altor parti ale Germaniei de nord impreuna cu intregul regat al Olandei care a urmat dupa abdicarea fortata a lui Louis Bonaparte.

Guvernarea Napoleoniana in Europa

In toate noile regate create de imparat a fost impusa ca lege, Codul Napoleonian, iobagia si feudalismul fiind abolite si impusa libertatea religiei (exceptie facand Spania). Fiecare stat a daoptat o constitutie care dadea dreptul sufragiului universal pentru barbati, instituia un parlament si continea o lista de drepturi. Sistemul administrativ si judiciar francez au fost deasemenea impuse. Scolile au fost puse sub administratie centrala si s-au creat si scoli publice gratuite. Invatamantul superior a fost deschis tuturor celor calificati fara a se face discriminari de clasa sociala sau religie. Fiecare stat avea o academie sau o institutie pentru promovarea artelor si stiintelor. Au fost create burse pentru studentii eminenti si pentru oamenii de stiinta.

Guvernarea constitutionala a ramas totusi numai o promisiune, dar progresul si cresterea eficientei s-a realizat pe scara larga. Numai dupa caderea lui Napoleon, oamenii de rand din Europa, asupriti de guvernarea sa prin taxe de razboi si campanii militare au apreciat in intregime beneficiile pe care le obtinusera.

Declinul lui Napoleon

In 1812 Napoleon a carui alianta cu Alexandru I se dezintegrase, a lansat invazia Rusiei, care s-a sfarsit intr-o retragere dezastruoasa din fata Moscovei. Dupa aceasta, toata Europa s-a unit impotriva lui. In aprilie 1814 maresalii au refuzat sa mai continue lupta. Dupa ce aliatii l-au respins in favoarea fiului sau, Napoleon a abdicat neconditionat si a fost exilat pe insula Elba din Marea Mediterana. Marie Louis si fiul lor, au fost pusi sub custodia tatalui ei, imparatul Austriei.

In 1815 a evadat de pe insula Elaba, a ajuns in Franta si s-a indreptat catre Paris, invingand trupele care venisera sa-l captureze. Ajuns in Paris a promulgat o noua constitutie mai democratica si veteranii din vechiile campanii s-au reunit sub conducerea lui. Napoleon a cerut pace aliatilor, dar ei l-au renegat si el s-a decis sa loveasca primul. Rezultatul a fost Campania din Belgia care s-a sfarsit prin infrangerea in batalia de la Waterloo, la 18 iunie 1815.

In Paris multimea l-a rugat sa continue lupta dar politicienii i-au retras ajutorul. Napoleon a fugit catre Rochefort, unde s-a predat capitanului navei Britanice, *Bellerophon*. El a fost apoi exilat pe insula Sf. Elena din Oceanul Atlantic unde a ramas pana la moartea sa, la 5 mai 1821.

Realizat de: Sociu Liviu